

การกระจายอำนาจบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
ของผู้บริหารและครูผู้สอน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี

สมนา กำเนิดมี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ปีการศึกษา 2551

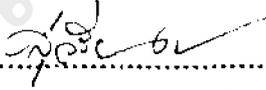
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

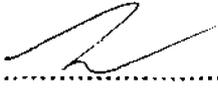
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี อนุมัติวิทยานิพนธ์เรื่อง การกระจายอำนาจบริหาร
การศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาสิงห์บุรี เสนอโดยนางสมญา กำเนิดมี เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

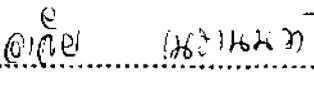

.....รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบัณฑิตศึกษา
(นายตระกูล จันทสุนทร)

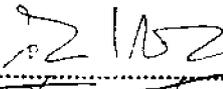
วันที่ 27 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรวิทย์ สิริโกลาภิรมย์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวี สิริโกลาภิรมย์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อภัย เนรานนท์)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ดร.สุพจน์ เกียรติสุวรรณ)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การกระจายอำนาจบริหารการศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.ทวี ศิริโกภาภิรมย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อาลัย เนรานนท์
ชื่อนักศึกษา	สุนนา กำเนิดมี
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา	2551

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายในการวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาการกระจายอำนาจบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของผู้บริหาร และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี และ 2) เปรียบเทียบการกระจายอำนาจบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของผู้บริหาร และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ประเภทเครือข่ายสถานศึกษา และขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ปีการศึกษา 2551 จำนวน 333 คน เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงของผู้เชี่ยวชาญ 5 คน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.99 วิเคราะห์ข้อมูลร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) การทดสอบที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one-way ANOVA) และทดสอบเป็นรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การกระจายอำนาจบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของผู้บริหาร และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ในภาพรวมและรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการบริหารงานวิชาการ

2. การเปรียบเทียบการกระจายอำนาจบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของผู้บริหาร และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามเพศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 เมื่อจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.001 เมื่อจำแนกตามประเภท

เครือข่ายสถานศึกษา แต่ไม่แตกต่างกันเมื่อจำแนกตาม อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการ
ทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

Thesis Title	School-Based Decentralization of Educational Administration of Executives and Teachers, under Sing Buri Educational Service Area Office
Thesis Advisors	Assoc. Prof. Dr. Kawee Siripokhapirom Asst. Prof. Alai Neranont
Name	Sumana Kamneardmee
Concentration	Educational Administration
Academic Year	2008

ABSTRACT

This research aimed to 1) study the school-based decentralization of educational administration of executives and teachers, under Sing Buri Educational service area office 2) compare the school-based decentralization of educational administration of executives and teachers – under Sing Buri educational service area office – classified by position, sex, age, education level, work experience, type of school network, and school size. The samples were 333 executives and teachers. The instrument of this research was a questionnaire with the reliable value 0.99. The data were analyzed by percentage, mean (\bar{X}), one-way ANOVA, standard deviation (S.D.), t-test, F-test, and Scheffe's method.

The findings of this research indicated that:

1. School-Based decentralization of educational administration of executives and teachers were overall rated at a high level. When considering budget management, personnel management, general management and academic administration, each aspect was rated at a high level and they are ordered from the highest to the lowest score respectively.

2. The comparison of school-based decentralization of educational administration of executives and teachers had overall statistically significant difference at a level of .05. Those classified by sex had statistically significant difference at 0.01. Those classified by work position had statistically significant difference at 0.001 by type of school network. There was no statistically significant difference when the samples were classified by age, education level, work experience, and school size.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยดี โดยได้รับความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รองศาสตราจารย์ ดร. กวี ศิริโภคภิมย์ ประธานควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อ้าย เนรานนท์ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ ในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อให้ถูกต้องตาม ระเบียบของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบแก้โครงทุกท่าน ซึ่งประกอบด้วย ผู้ช่วย ศาสตราจารย์ ดร.เสน่ห์ สุขเคหา รองศาสตราจารย์ ดร. กวี ศิริโภคภิมย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรพล พุฒคำ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุวีย์ ศิริโภคภิมย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรัช เทียนขาว ดร. ธนศักดิ์ อธิวัตต์ และ ดร. เฉลิมชัย หาญกล้า ที่กรุณาให้ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะที่ เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยฉบับนี้เป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสน่ห์ สุขเคหา ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิคม สยงกุล ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า ดร.สิรวาณี วสุภัทร และ นายสุเทพ เหล่าพงษ์แก้ว ในฐานะ ผู้เชี่ยวชาญที่กรุณาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย ตลอดจนให้คำแนะนำนำปรับปรุงแก้ไข และขอขอบพระคุณ ดร.สุพจน์ เกิดสุวรรณ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาแนะนำปรับปรุงแก้ไข ในการสอบวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาลิขัณบุรี ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อมาโนช คุณแม่ปราณี กำจาย คุณบรรจบ กำเนิดมี ที่ให้การ สนับสนุน และเป็นกำลังใจมาโดยตลอด ขอขอบพระคุณ คุณพงษ์ศักดิ์ มงคลพิทักษ์กุล ที่ให้ ความช่วยเหลือและคำปรึกษา รวมทั้งเพื่อนนักศึกษาทุกคน

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบแต่ทุกท่าน ที่ได้ให้ ความกรุณาตั้งกล่าวข้างต้น ด้วยความสำนึกในบุญคุณตลอดไป

สมนา กำเนิดมี

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
สมมติฐานการวิจัย.....	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ.....	10
ความหมายของการกระจายอำนาจ.....	10
ประวัติความเป็นมาของการกระจายอำนาจ.....	11
วัตถุประสงค์ของการกระจายอำนาจ.....	13
รูปแบบของการกระจายอำนาจ.....	15
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา.....	16
ความหมายการบริหารการศึกษา.....	16
ขอบข่ายการบริหารการศึกษา.....	17
การกระจายอำนาจบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน.....	21
ความหมายการกระจายอำนาจบริหารการศึกษา.....	21
ความหมายการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน.....	21
การบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ใน 4 ด้าน.....	23
ด้านการบริหารงานวิชาการ.....	23
ด้านการบริหารงานงบประมาณ.....	30
ด้านการบริหารงานบุคคล.....	37
ด้านการบริหารงานทั่วไป.....	44
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	51
งานวิจัยในประเทศ.....	51
งานวิจัยต่างประเทศ.....	58

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	60
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	60
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	61
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ.....	61
การหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	62
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	62
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	83
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	83
สมมติฐานการวิจัย.....	83
วิธีดำเนินการวิจัย.....	83
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	83
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	84
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	84
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	85
สรุปผลการวิจัย.....	85
อภิปรายผล.....	88
ข้อเสนอแนะ.....	92
บรรณานุกรม.....	93
ภาคผนวก.....	101
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	102
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ.....	109
ภาคผนวก ค หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ.....	111

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

	หน้า
ภาคผนวก ง หนังสือขออนุญาตทดลองใช้แบบสอบถาม (Try out)...	117
ภาคผนวก จ หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์.....	120
ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์.....	123

สารบัญญัตินว

		หน้า
ตาราง 1	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	61
ตาราง 2	จำนวนและร้อยละจำแนกตามสถานภาพ.....	70
ตาราง 3	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การกระจายอำนาจบริหารการศึกษาโดย ใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของผู้บริหาร และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสิงห์บุรี ด้านการบริหารงานวิชาการ.....	71
ตาราง 4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การกระจายอำนาจบริหารการศึกษาโดย ใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของผู้บริหาร และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสิงห์บุรี ด้านการบริหารงานงบประมาณ.....	72
ตาราง 5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การกระจายอำนาจบริหารการศึกษาโดย ใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของผู้บริหาร และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสิงห์บุรี ด้านการบริหารงานบุคคล.....	73
ตาราง 6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การกระจายอำนาจบริหารการศึกษาโดย ใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของผู้บริหาร และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสิงห์บุรี ด้านการบริหารงานทั่วไป.....	75
ตาราง 7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การกระจายอำนาจบริหารการศึกษาโดย ใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของผู้บริหาร และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสิงห์บุรี ในภาพรวม.....	77
ตาราง 8	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการกระจายอำนาจบริหารการศึกษาโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐาน ของผู้บริหาร และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสิงห์บุรี จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่.....	78
ตาราง 9	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการกระจายอำนาจบริหารการศึกษาโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐาน ของผู้บริหาร และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสิงห์บุรี จำแนกตามเพศ.....	78
ตาราง 10	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการกระจายอำนาจบริหารการศึกษาโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐาน ของผู้บริหาร และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสิงห์บุรี จำแนกตามอายุ.....	79
ตาราง 11	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการกระจายอำนาจบริหารการศึกษาโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐาน ของผู้บริหาร และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสิงห์บุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	80

	หน้า
ตาราง 12 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการกระจายอำนาจบริหารการศึกษาโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐาน ของผู้บริหาร และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสิงห์บุรี จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน.....	81
ตาราง 13 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการกระจายอำนาจบริหารการศึกษาโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐาน ของผู้บริหาร และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสิงห์บุรี จำแนกตามประเภทเครือข่ายสถานศึกษา.....	81
ตาราง 14 การวิเคราะห์ความแปรปรวนการกระจายอำนาจบริหารการศึกษาโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐาน ของผู้บริหาร และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสิงห์บุรี จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา.....	82

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี